

Raadsvoorstel

Datum 18 oktober 2024

Onderwerp Uitvoering motie Zwolle Vuurwerkvrij
Versienummer 1

Portefeuillehouder Peter Snijders

Samenvatting

In Zwolle willen we toewerken naar een niet vervuilende, diervriendelijke en veilige jaarwisseling. We willen onze inwoners stimuleren om een andere invulling aan de jaarwisseling te geven, we willen de sociale cohesie bevorderen, en nieuwe tradities laten ontstaan. We stellen daarom voor om vanaf jaarwisseling 2025-2026 een afsteekverbod voor consumentenvuurwerk in te stellen. Daarnaast vragen we om vier jaar lang €125.000 per jaar beschikbaar te stellen voor een centraal evenement tijdens de jaarwisseling, bewonersinitiatieven op straat- en buurniveau te stimuleren en hiervoor €40.000 per jaar beschikbaar te stellen, en een communicatieplan op te stellen, hiervoor €47.000 beschikbaar te stellen, en voor de uitvoering het eerste jaar €5.000 en de overige drie jaren €10.000 per jaar beschikbaar te stellen. Zowel het centrale evenement als de subsidieregeling voor bewonersinitiatieven evalueren we na twee jaar, waarbij we ook het effect op het verloop van de jaarwisseling meenemen.

Financiële gevolgen

Betreft doel 721 Sociale veiligheid
Begroting wijzigen Ja
Budgetnummer L 56103006

Bijlagen

1. [Scenarionota Uitvoering motie Zwolle Vuurwerkvrij](#)
2. [Participatiejournaal](#)
3. [Raadsbrief Stand van zaken uitvoering motie Zwolle Vuurwerkvrij](#)
4. [Opinienota Afhandeling motie Zwolle Vuurwerkvrij](#)
5. [26b-1 Motie PvdD – Zwolle vuurwerkvrij](#)

Openbaarheid

- Openbaar
 Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

Datum 18 oktober 2024

1. Vanaf de jaarwisseling 2025-2026 een afsteekverbod voor consumentenvuurwerk in te stellen;
2. Hiervoor voor de periode t/m 2028 in totaal €702.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van de volgende activiteiten:
 - a. Een centraal evenement tijdens de jaarwisseling, hiervoor €125.000 per jaar voor een periode van vier jaar (2025-2028) beschikbaar te stellen, deze na twee jaar (2027) te evalueren;
 - b. In te zetten op het stimuleren van bewonersinitiatieven op buurt- en straatniveau voor de komende jaarwisselingen, hiervoor €40.000 per jaar voor een periode van drie jaar (2025-2027) beschikbaar te stellen, deze na twee jaar (2026) te evalueren;
 - c. Een communicatieplan op te stellen en hiervoor €47.000 beschikbaar te stellen, en voor de uitvoering het eerste jaar €5.000 en de overige drie jaren €10.000 per jaar beschikbaar te stellen;
3. Het totaal benodigde bedrag van €702.000 te dekken uit de reserve incidentele bestedingen.

Datum 18 oktober 2024

Inleiding

Tijdens de besluitvormende vergadering van 19 december 2022 heeft u de motie *Zwolle Vuurwerkvrij* aangenomen. In die motie verzoekt u het college onder andere om een lokaal afsteekverbod voor consumentenvuurwerk in te stellen, en ideeën en initiatieven uit de Zwolse samenleving op te halen voor een niet vervuilende, diervriendelijke en veilige jaarwisseling.

Op 20 november 2023 heeft u tijdens het raadsdebat de opinienota *Afhandeling motie Zwolle Vuurwerkvrij* besproken. De opinienota schetst de bredere context rondom een lokaal afsteekverbod voor consumentenvuurwerk en wij hebben u daarin drie scenario's voorgelegd over hoe invulling te geven aan uw motie. U heeft toen gekozen voor het scenario van een afsteekverbod, het stimuleren van bewonersinitiatieven, en een participatietraject ten behoeve van een alternatieve invulling van de jaarwisseling.

In maart 2024 bent u in een raadsbrief geïnformeerd over de stand van zaken van de uitvoering van de motie. Deze brief heeft u in het raadsdebat van 27 mei 2024 besproken.

Op 1 oktober 2024 heeft u tijdens het raadsdebat de scenarionota *Uitwerking motie Zwolle Vuurwerkvrij* besproken. Hierin bent u geïnformeerd over de uitkomsten en conclusies van het participatietraject, en zijn u vier scenario's voorgelegd over hoe de komende jaren invulling te geven aan de jaarwisseling in Zwolle. Uit het debat hebben wij geconcludeerd en kenbaar gemaakt scenario 4 uit te werken in een raadsvoorstel.

In dit raadsvoorstel doen we u een voorstel hoe de komende jaren invulling te geven aan de jaarwisseling in Zwolle, conform scenario 4 uit de scenarionota.

Kader

- Voorkeursscenario uit scenarionota *Uitvoering motie Zwolle Vuurwerkvrij* en raadsdebat dd 1 oktober 2024
- Raadsbrief *Stand van zaken uitvoering motie Zwolle Vuurwerkvrij* en raadsdebat dd 27 mei 2024
- Voorkeursscenario uit opinienota *Afhandeling motie Zwolle Vuurwerkvrij* en raadsdebat dd 20 november 2023
- 26b-1 Motie PvdD – Zwolle vuurwerkvrij
- Participatieaanpak Hanza!

Beoogd effect

Met dit raadsvoorstel werken we toe naar een niet vervuilende, diervriendelijke en veilige jaarwisseling. We willen onze inwoners stimuleren om een andere invulling aan de jaarwisseling te geven, we willen de sociale cohesie bevorderen, en we willen nieuwe tradities laten ontstaan.

Datum 18 oktober 2024

Argumenten

1.1. *Met een afsteekverbod voor consumentenvuurwerk werken we toe naar een niet vervuilende, diervriendelijke en veilige jaarwisseling*

De ervaring in andere gemeenten met een lokaal afsteekverbod leert dat er bij invoering van het verbod niet opeens veel minder vuurwerk wordt afgestoken door particulieren. Zoals fracties in uw raad zelf ook hebben aangegeven gaat het hier om een traject van de lange adem. Het draagt bij aan het toewerken naar een niet vervuilende, diervriendelijke en veilige jaarwisseling.

Het geringe effect op korte termijn heeft onder andere te maken met het feit dat de verkoop van consumentenvuurwerk gewoon toegestaan is. Dat kunnen gemeenten niet verbieden.

Handhaving

Een andere oorzaak van het geringe effect van een afsteekverbod op korte termijn betreft de handhaving. Een lokaal verbod is lastig te handhaven, omdat personen op heterdaad betrapt moeten worden (daadwerkelijk afsteken van vuurwerk). Inzet van extra handhavers heeft geen significant effect op de pakkans. Tevens werkt Toezicht & Handhaving in Zwolle op oudjaarsavond tot maximaal 22:00 uur, omdat daarna de gevaarzetting te groot wordt. Inzet van extra handhavers heeft geen invloed op de toenemende gevaarzetting. We kiezen er daarom voor de bestaande inzet te continueren.

Als het gaat om handhaving heeft ook de politie een rol en verantwoordelijkheid. Er zijn verschillende situaties tijdens de jaarwisseling waarbij door de politie wordt opgetreden. Daarbij hanteert de politie de volgende prioritering:

- Geweld tegen personen en/of goederen, in het bijzonder hulpverleners
- Gevaar voor verstoring van openbare orde en veiligheid
- Opruien en aanzetten tot geweld
- Plegen van vernielingen
- Gedragingen op de openbare weg die gevaar of ernstige hinder voor verkeer of derden oplevert
- Tegen bezit en/of gebruik van vuurwerk (bij excessen)

Naast de jaarwisseling zelf is er uiteraard ook inzet in aanloop naar de jaarwisseling. Die inzet is niet anders dan voorgaande jaren. Het opsporen van illegaal vuurwerk is daar onderdeel van. Er wordt (projectmatig) opgetreden door de politie, ook gezamenlijk met Toezicht & Handhaving, op meldingen van inwoners en verder voor zover de personele capaciteit het toelaat. In de scenarionota hebben we u al geïnformeerd over inzet in aanloop naar en tijdens de jaarwisseling.

De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde¹. De burgemeester heeft daarbij verschillende instrumenten tot zijn beschikking. Zo kan de burgemeester een veiligheidsrisicogebied aanwijzen, preventief fouilleren invoeren in zo'n veiligheidsrisicogebied, één of meerdere personen een gebiedsverbod geven, of een woning sluiten na het aantreffen

¹ Artikel 172 Gemeentewet

Datum 18 oktober 2024

van vuurwerk. Uiteraard alleen als daar aanleiding toe is en binnen wet- en regelgeving. Mocht dat aan de orde zijn, dan zijn er voldoende mogelijkheden.

1.2. *Met een afsteekverbod voor consumentenvuurwerk geven we het signaal af dat we in Zwolle toe willen naar een andere invulling van de jaarwisseling*

Naast het toe willen werken naar een niet vervuilende, diervriendelijke en veilige jaarwisseling gaat er met de invoering van een lokaal afsteekverbod ook een signaal uit naar onze inwoners en het Rijk dat we in Zwolle willen toewerken naar een andere jaarwisseling. Richting onze inwoners zetten we dit kracht bij door ook in te zetten op bewonersinitiatieven op straat- en buurtniveau en het beschikbaar stellen van geld voor een centraal evenement.

1.3. *Een afsteekverbod voor consumentenvuurwerk per jaarwisseling 2025-2026 maakt onderdeel uit van een gefaseerde verandering van de jaarwisseling in Zwolle.*

Door het afsteekverbod in te laten gaan tijdens de jaarwisseling 2025-2026 krijgen Zwollenaren meer kans om te wennen aan een alternatieve jaarwisseling, wat de acceptatie van het afsteekverbod kan vergroten, en krijgen initiatieven van bewoners en evenementen zoals WintersZwolle meer tijd om 'wortel te schieten' en uit te groeien tot nieuwe tradities.

Het geeft ons daarnaast meer tijd om de voorbereiding, zoals een communicatieplan opstellen, gedegen uit te voeren.

1.4. *Een afsteekverbod voor consumentenvuurwerk per jaarwisseling 2025-2026 vergroot de kans dat het verbod tegelijk ingaat met de komst van een centraal evenement tijdens de jaarwisseling.*

Uit het participatietraject komt een duidelijke roep naar voren om een centraal evenement tijdens de jaarwisseling. Ook in uw raad is door verschillende fracties aangegeven dat er een alternatief, zoals bijvoorbeeld een centraal evenement, tegenover een afsteekverbod moet staan. Er is een externe partij die overweegt volgend jaar een centraal evenement te gaan organiseren. Dit vergroot de kans dat bij ingaan van het afsteekverbod er een alternatief in de vorm van een centraal evenement tegenover staat.

2.a.1. *Geld beschikbaar stellen voor een centraal evenement tijdens de jaarwisseling sluit aan bij de wens voor een stadsbreed evenement dat duidelijk naar voren komt uit het participatietraject, en waarvoor uw raad in meerderheid steun heeft uitgesproken.*

Uit de participatie en uw raad zelf komt duidelijk de wens naar voren om een alternatief zoals een centraal evenement te hebben bij invoering van een lokaal afsteekverbod. Om de kans te vergroten dat een externe partij zo'n evenement tijdens de jaarwisseling wil organiseren willen we hier geld beschikbaar voor stellen.

2.a.2. *Door voor een periode van vier jaarwisselingen geld beschikbaar te stellen bieden we de kans om een centraal evenement te laten groeien tot een nieuwe Zwolse traditie.*

We stellen voor om vier jaar lang €125.000 per jaar beschikbaar te stellen. Hiermee laten we zien dat we een centraal evenement als onderdeel van de vernieuwde jaarwisseling in Zwolle een kans willen geven. Anderzijds is het een groot bedrag, gezien de opgaven en ambities waar we als gemeente voor staan, en de financiële situatie. Mede daarom kiezen we ervoor om na twee jaar te evalueren of een centraal evenement voldoende van de grond komt. Op

Datum 18 oktober 2024

basis van die evaluatie besluiten we of we voor de resterende twee jaar ook €125.000 per jaar beschikbaar willen stellen. Voor de periode na vier jaar zal opnieuw besloten moeten worden of er geld beschikbaar gesteld wordt om het centrale evenement voort te zetten.

2.b.1. Het stimuleren van bewonersinitiatieven op straat- en buurniveau draagt bij aan het laten ontstaan van nieuwe invullingen van de jaarwisseling.

We willen met een afsteekverbod niet alleen iets laten verdwijnen, maar ook stimuleren dat er op een andere manier wordt nagedacht over de invulling van de jaarwisseling. Om inwoners hierin te stimuleren gaan we vier jaar lang €40.000 per jaar beschikbaar stellen voor bewonersinitiatieven. Dit zijn initiatieven op straat- of buurniveau, waarbij een bijdrage van minimaal €200 en maximaal €1.000 aangevraagd kan worden, tot 80% van de kosten van een initiatief die voor subsidie in aanmerking komen (subsidiabele kosten). Na twee jaar gaan we het gebruik ervan evalueren, om te bepalen of we de resterende twee jaar ook de €40.000 gaan inzetten, en of dat bedrag passend is.

2.b.2. Het stimuleren van bewonersinitiatieven op straat- en buurniveau draagt bij aan sociale cohesie.

Er kan een bijdrage toegekend worden voor bewonersinitiatieven als deze op straat- of buurniveau plaatsvinden. Een aanvraag dient door minimaal vier huishoudens aangevraagd te worden. Op die manier willen we de sociale cohesie bevorderen.

2.c.1. Met het communicatieplan dragen we bij aan de bekendheid van het afsteekverbod en de bewonersinitiatieven en stimuleren we inwoners op een positieve manier om anders naar de jaarwisseling te gaan kijken.

Om de veranderingen met betrekking tot de jaarwisseling kenbaar te maken onder onze inwoners is effectieve communicatie nodig. We willen inwoners enthousiast maken over het organiseren en deelnemen aan alternatieve vieringen tijdens de jaarwisseling. De campagne zet in op het positieve, het plezier dat de jaarwisseling met zich meebrengt. Hiervoor maken we een communicatieplan. In het communicatieplan zal vanzelfsprekend ook aandacht zijn voor het bekendmaken van het afsteekverbod. Op basis van een verkenning is hier maximaal €47.000 voor nodig. De uitvoering van het communicatieplan zal meerdere jaren plaats moeten vinden. Elk jaar zullen we kijken of de opzet nog steeds passend is, of dat er op basis van opgedane ervaringen bijstellingen nodig zijn in de opzet en inhoud van de campagne. Omdat het communicatieplan nog opgesteld moet worden weten we nog niet exact hoe de uitvoering eruit gaat zien. Daarom hebben we een inschatting gemaakt van de kosten. Hiervoor rekenen we met €10.000 per jaar. Omdat de tijd tot aan de jaarwisseling dit jaar relatief kort is, hebben we hiervoor €5.000 opgenomen voor communicatie over de bewonersinitiatieven.

3. Het geld halen we uit de reserve incidentele bestedingen, omdat er geen geld in de begroting is opgenomen.

Er is door uw raad nog geen geld beschikbaar gesteld voor de voorstellen die wij nu doen. Alleen voor de komende jaarwisseling is voor het stimuleren van bewonersinitiatieven €40.000 beschikbaar gesteld in de eerste bestuursrapportage van 2024 (berap-1 2024).

Omdat er nog geen geld beschikbaar is gesteld, wordt voorgesteld de kosten te betalen uit de reserve incidentele bestedingen.

Datum 18 oktober 2024

Alternatieve mogelijkheden

Dit raadsvoorstel volgt op de scenarionota die u afgelopen 1 oktober heeft besproken. In die nota heeft u uit verschillende alternatieven gekozen voor het uitwerken van scenario 4. Daarom schetsen wij u hier geen alternatieven meer.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

In de scenarionota hebben we u meegenomen in de uitkomsten en conclusies van het participatietraject dat voor de zomer heeft plaatsgevonden om ideeën en initiatieven uit de Zwolse samenleving op te halen voor een alternatieve invulling van de jaarwisseling. We hebben hierbij de Hanza! aanpak gevolgd. In de bijlage vindt u het participatiejournaal.

We hebben scenario 4 van de scenarionota uitgewerkt, en deze past bij de uitkomsten van het participatietraject. Daarin kwam een duidelijke wens voor een stadsbreed evenement naar voren.

Als het gaat om draagvlak merken we op dat in het participatietraject ook het afsteekverbod snel ter sprake kwam, ondanks het feit dat de participatie niet over het afsteekverbod zelf ging. Dit merken we zowel tijdens de gesprekken die we gevoerd hebben, als in de ideeën die ingediend zijn, als ook in de reacties op sociale media berichten. Een verbod op het afsteken van consumentenvuurwerk kan voor de één niet snel genoeg ingevoerd worden, terwijl de ander het betuttelend vindt en vuurwerk wil kunnen blijven afsteken tijdens de jaarwisseling. Begin maart jl. is in uw raad een petitie aangeboden die oproept om het vuurwerkverbod niet in te voeren. Inmiddels is deze petitie door 1.307² mensen ondertekend. Dit laat zien dat draagvlak voor een afsteekverbod in de samenleving verschilt.

Communicatie

Goede communicatie is naast de inzet van instrumenten zoals bijvoorbeeld bewonersinitiatieven en handhaving van belang om inwoners bekend te maken met de veranderingen die we met dit voorstel nastreven. Communicatie gaat zowel om het informeren als het enthousiasmeren van inwoners om op een nieuwe manier zonder vuurwerk oud & nieuw te vieren. Hieronder vallen onder andere het bekend maken van de subsidieregeling voor bewonersinitiatieven en hoe dit aan te vragen, en het naleven van het afsteekverbod. De communicatieactiviteiten zullen we afstemmen en waar nodig samenvoegen met de al bestaande communicatie-uitingen tijdens en rondom de jaarwisseling. Hiervoor wordt een communicatieplan opgesteld. We willen een positieve boodschap neerzetten, waarbij het draait om het plezier van samenkomen, creëren van nieuwe tradities en bijzondere belevingen zonder vuurwerk. Omdat het opstellen van een communicatieplan tijd kost en de jaarwisseling van dit jaar snel dichterbij komt zullen we vooruitlopend op het communicatieplan al communiceren over de subsidieregeling voor bewonersinitiatieven.

De verandering die we in gang willen zetten is een traject van de lange adem. Dit betekent dat we meerdere jaren uitvoering geven aan het communicatieplan. Elk jaar zullen we kijken of de opzet nog passend is, of dat er op basis van opgedane ervaringen bijstelling nodig is in de opzet en inhoud van de campagne.

² Website bezocht op 4 oktober 2024.

Datum 18 oktober 2024

Financiën

De uitvoering van uw motie vraagt om een stevige financiële bijdrage van ons als gemeente. In de tabel hieronder zijn de gevraagde financiële middelen weergegeven.

Omdat het communicatieplan nog moet worden opgesteld is op dit moment niet bekend wat de kosten gaan zijn van de uitvoering ervan. We hebben een inschatting gemaakt van de kosten. We zijn uitgegaan van €10.000 per jaar. Omdat de periode tot aan de komende jaarwisseling relatief kort is, hebben we hiervoor de helft gerekend.

Voor het centrale evenement vragen we €125.000 per jaar beschikbaar te stellen. Met dit bedrag zal een externe partij het evenement moeten organiseren. Dat is inclusief beveiliging, op- en afbouw, artiesten, etc. Omdat er nog geen concreet plan ligt kunnen we niet meer dan een inschatting maken van het bedrag waarvoor een centraal evenement te organiseren is. In Amersfoort en Groningen lukt het om met zo'n bedrag een aantrekkelijk evenement neer te zetten.

Onderwerp	2024	2025	2026	2027	2028	Betaald uit
(bedragen x1.000)						
Bewonersinitiatieven	-	40	40	40	-	Reserve incidentele bestedingen
Communicatieplan						
Opstellen	47	-	-	-	-	Reserve incidentele bestedingen
Uitvoeren	5	10	10	10	-	
Centraal evenement	-	125	125	125	125	Reserve incidentele bestedingen
Totaal	52	175	175	175	125	

Risico's

De kans bestaat dat er volgend jaar geen centraal evenement georganiseerd wordt, omdat we afhankelijk zijn van een externe evenementenorganisator. In dat geval hebben we een afsteekverbod zonder dat daar een centraal evenement tegenover staat. Dit leidt echter niet tot juridische en/of financiële risico's voor ons als gemeente.

Vervolg

In de eerste helft van 2025 zullen we u een APV wijziging voorleggen met daarin opgenomen het afsteekverbod voor consumentenvuurwerk.

Nadat uw raad het voorgestelde besluit heeft genomen, zullen wij zo spoedig mogelijk de subsidieregeling vaststellen, publiceren en bekend maken bij onze inwoners.

In 2026 komen we bij u terug met een evaluatie van de subsidieregeling voor bewonersinitiatieven. In 2027 komen we bij u terug met een evaluatie van het centrale evenement. Op basis van die evaluaties bepaalt uw raad of het voor de resterende twee jaren ook het geld beschikbaar stelt.

Openbaarheid

Dit raadsvoorstel en alle bijlagen zijn openbaar.

voorstel

Zwolle

Datum 18 oktober 2024

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer